Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

POLITICAL SCIENCE

Paper III

Roll No. ....

....

(In words)

D/03/11

Name of Areas/Section (if any) ....

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.

૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.

૩. ટૂંક નોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.

૪. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.

૫. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.

૬. આ ઉત્તરપોથીમાં કયાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોકકસ નિશાની કરી હશે તો તમે આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક સાબીત થશો.

૭. કેલકયુલેટર અથવા ઈલેકટ્રોનિકસ સાધનો જેવાનો ઉપયોગ કરવો નહીં.

૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.

૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Total Marks Obtained..................................

Signature of the co-ordinator.....................
(Evaluation)

SEAL

POLITICAL SCIENCE
રાજયશાસ્ત્ર
PAPER-III
પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper has two parts A and B. *All* questions are compulsory.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર **બે** વિભાગમાં વિભાજીત છે **'અ'** અને **'બ'**. બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.

PART 'A'
વિભાગ 'અ'

Note :— This part has *ten* short essay type questions of **16** marks each to be answered in about **300** words each. *All* questions are compulsory. Options are internal.

નોંધ :— આ વિભાગમાં **૧૦** લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે, દરેકના **૧૬** ગુણ છે અને તેના ઉત્તર આશરે **300** શબ્દોમાં લખવાના છે. બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે. પસંદગી આંતરીક છે.

1. "Post-behaviourism was an attempt to modify basic tenets of Behaviourism but not an attempt to reject it." Elucidate.

''અનુવર્તનવાદ એ વર્તનવાદના પાયાના તત્વોમાં ફેરફાર કરવાનો પ્રયત્ન હતો, પણ એને નકારવાનો પ્રયાસ નહોતો.'' – આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.

Or

અથવા

Briefly examine the main characteristics of Communitarianism.

સામાજિકવાદ (Communitarianism) ના મુખ્ય લક્ષણોને ટૂંકમાં સમજાવો.

2. Briefly examine Machiavelli's ideas on statecraft.
રાજયસંચાલન અંગેના મેકિયાવેલીના વિચારોને ટૂંકમાં સમજાવો.

Or

અથવા

Briefly discuss J.S. Mill's views on 'liberty'.
જે.એસ. મિલના 'સ્વાતંત્ર્ય' પરના વિચારોની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

3. Define the term 'Political Development' and discuss the indicators of political development.
'રાજકીય વિકાસ' સંજ્ઞાની વ્યાખ્યા કરો અને રાજકીય વિકાસના માપદંડોની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Briefly examine Sidney Verba's concept of 'Civic Culture' and discuss whether it can help us in understanding politics in India.
સિડની વર્બાની 'નાગરિક સંસ્કૃતિ' ની વિભાવનાને ટૂંકમાં સમજાવો અને તે ભારતમાં પ્રવર્તતા રાજકારણને સમજવામાં ઉપયોગી છે કે નહીં એની ચર્ચા કરો.

4. "Cabinet System in practice has become Prime Ministerial System." Discuss.
''કેબિનેટ પ્રથા વાસ્તવમાં વડાપ્રધાનવાદી પ્રથા બની છે.'' ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Examine the performance of coalition governments in India since 1989. How far do you think that coalition governments has provided stability, initiative in policy making and implementation ?
૧૯૮૯ થી ભારતમાં મિશ્ર સરકારો (coalition governments) ની કામગીરી તપાસો. આ પ્રકારની સરકારોથી ભારતીય રાજકારણમાં કેટલા પ્રમાણમાં સ્થિરતા, નીતિ ઘડતરમાં ઉપક્રમ અને નીતિઓના સંનિષ્ઠ અમલના લાભો પ્રાપ્ત થયા છે ?

5. **Identify and discuss the problem areas in Centre-State relations in India.**
ભારતના સંદર્ભમાં કેન્દ્ર-રાજયના સંબંધોમાં સંઘર્ષ પેદા કરતા પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Discuss how the 74th constitutional amendment has empowered the urban local governments.
૭૪ મા બંધારણીય સુધારાએ સ્થાનિક શહેરી સરકારોને કઈ રીતે શક્તિશાળી બનાવી છે તેની ચર્ચા કરો.

6. Account for the rise of Bhartiya Janata Party in Indian Politics.
ભારતીય રાજકારણમાં ભારતીય જનતા પાર્ટીના ઉદયને આલેખો.

Or

અથવા

Examine the impact of coalition government on federal system in India.
ભારતના સમવાયતંત્ર ઉપર મિશ્રસરકારની અસરો તપાસો.

7. Write a note on 'New Public Administration'.
'નૂતન જાહેર વહીવટ' પર નોંધ લખો.

Or

અથવા

Critically evaluate the techniques and limitations of legislative control over administration in India.
ભારતમાં વહીવટ પર ધારાસભાના અંકુશની રીતિઓ (techniques) અને મર્યાદાઓ વિશે ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

8. Discuss the impact of liberalisation on Public Administration in India.
ભારતમાં રાજ્યવહીવટ પર ઉદારીકરણના પ્રભાવની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

"Right to Information and transparency in administration are pre-requisites to curb corruption." Examine the statement.
''માહિતીનો અધિકાર અને વહીવટમાં પારદર્શકતા એ ભ્રષ્ટાચારને નાથવા માટેની પૂર્વ શરતો છે.'' – આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

9. Define 'power' and enumerate the main elements of National Power.
'સત્તા' ની વ્યાખ્યા કરો અને રાષ્ટ્રીય સત્તાના મુખ્ય તત્વોને ગણાવો.

Or

અથવા

Evaluate the role of personality of Jawaharlal Nehru in the formulation of India's foreign policy.
ભારતની વિદેશ નીતિના ઘડતરમાં જવાહરલાલ નહેરુના વ્યક્તિત્વે ભજવેલી ભૂમિકાનું મૂલ્યાંકન કરો.

10. Attempt a critique of Realist Theory of International Politics.
આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણના વાસ્તવવાદી કે યથાર્થવાદી સિદ્ધાંત પર ટિપ્પણી કરો.

Or

અથવા

Discuss the recent trends in India's relations with China.
ભારતના ચીન સાથેના સંબંધોમાં તાજેતરમાં નજરે પડેલાં વલણો ચર્ચો.

PART 'B'
વિભાગ 'બ'

Note :— This part has only *one* question of **40** marks to be answered in about **800** words.

નોંધ :— આ વિભાગમાં માત્ર **એક** જ પ્રશ્નનો જવાબ લખવાનો છે, તેના ગુણ **૪૦** છે અને લગભગ **૮૦૦** શબ્દોમાં ઉત્તર આપશો.

11. Examine the growth of Public Administration as an autonomous discipline.
એક સ્વતંત્ર વિદ્યાશાખા તરીકે જાહેર વહીવટના વિકાસને આલેખો.

Or

અથવા

Compare and contrast the main elements of Realist and Idealist Theory of International Politics.
આંતરરાષ્ટ્રીય રાજકારણના વાસ્તવવાદી અને આદર્શવાદી સિદ્ધાંતોના મુખ્ય તત્વોની તુલના કરો અને તે બે સિદ્ધાંતો વચ્ચેના વિરોધાભાસ દર્શાવો.

Or

અથવા

Write an essay on the Politics of Reservation in India.
ભારતમાં અનામતના રાજકારણ વિશે નિબંધ લખો.